

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marostorda, Torda-aranyos és Udvarhely-
vármegyék partoktól független, székely érdekű ujság

Előfizetési ár: egész évre 10 K, félévre 5 K,
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-
takarékpénztári csekk- és kúlingszámla 10489. sz.

Küzdjünk és bizva bizzunk!

Madách örök-becsü, remek
művének: „Az ember tragé-
diája”-nak nagy jelentőségű
mondását juttatja eszünkbe *Ug-
ron János*, Udvarhelyvármegye
főispánjának hatásos megnyitó
beszéde, melyet a husvét má-
sodnapján Székelyudvarhelyt
tartott háborus-estélyen mon-
dott.

Az eszmékben, szép gondo-
latokban gazdag beszéd külön-
ben így szól:

Tisztelt Közönség!

Az örök idők legnagyobb és leg-
borzalmasabb küzdelmét vívják a
világ népei; vívják a földön és a
felhők között, tengereken és tenge-
rek mélyein és ami öldöklő eszközt
és szerszámot az emberi elme és tu-
dás — az a híres büszke világkul-
tura — kieszelni csak képes volt,
az mind tulszorgos működésben
van, hogy minél tömegesebben irt-
hassák egymást a nemzetek, hogy
minél gazdagabb aratása legyen a
halálnak.

Csak most lettünk képesek, a ha-
zaszeretet — talán kissé köznapi,
talán nagyon is közkeletű jelszavá
vált nagy és magaslatos eszméjéről,
nagy kötelességeiről, teljes fogalmat
alkotni s átérteni és átérezni mily
mértveiek azok az áldozatok, melyek-
ket a haza iránti kötelesség tőlünk
még követel.

Sokat követel! Igen sokat! De nem
annyit, hogy azt teljesíteni nem le-
hetne. Nem annyit, hogy azt teljesi-
teni nem kellene.

Két nagy folyam hömpölyög a
haza szent földjén keresztül: könny-
áradat és vérpatak!

Csak hogy nem a tengerek táplá-
lására siet ez az áradatában majd-
nem összezapó két folyam. Hullám-
zásában, örvényléseiben, szirtekhez
ütődéseiben, a mint a haza iránti
kötelesség medrében halad és ör-

vénylik, a mint hullámveréseiben a
hazaszeretet érc-sziklafalához csapó-
dik, — köddé és párává oszlik föl,
— s égő falvak és városok go-
molygó füstjével egyesülve, mint ál-
dozati oltár füstje száll-száll a
mennyei boltozat felé; — s égbetörő
innak, szent földi sohajok, — egy-
aggódó nemzetnek, özvegyeknek, ár-
vák, gyámol nélkül maradt öreg
szülőknek Isten végzésében való
megnyugvását vívó sohajjal aranyoz-
zák meg annak fdorozó széleit.

És a mint talán egy mennyei fu-
vallat szétlebbenesére azon a pára
felhőn egy pillanatra rés szakad,
vagy talán az igaz hívők — lelki
szemei előtt fellebbenti azt egy égi
kéz, azok mögöl a magashól, fény-
áradat tör elő!!

Mintha égi jelek mutatkoznának a
mennyei boltozatán; az ebben a könny-
és vérfolyamban, hibáitól és bűnei-
től megtisztult emberfaj közeledő
ujjászületésének, a nagy küzdelem-
ben az Igazság oldalán küzdő nem-
zetek jövő nagyságának és holdog-
ságának égi jelei!!

Mintha biztató jelként, intésül és
vigasztalásul, oda felírva ragyogná-
nak a költő szavai:

„Áldozat nélkül nincsen áldás!
Feszület nélkül nincs megváltás!
Anyák ne sirjatok!”

Oh! Nem könnyű az ifju élet fel-
áldozása! Nem olesó a vér és könny.

Hősök sebének, anyák szemének
minden kis csöppje drága kincs!

Drága kincs és drága áldozat, de
az áldozat nem lesz hiztalan, dus-
gazdag áldást hozóvá válik oda fenn.

Oda fönn az örök Igazság átható
tényében, izzó melegében az a pá-
rafelhő átalakul, átjegécesedik.

Gyémántkövekké, arannyá, áldássá
változik!

Áldássá, kincsekké változik minden
véresepp és minden könny és min-
den a hazáért hozott áldozat, s pa-
zarul árad majd e tenger kincs
vissza a földre le, — népek és nem-
zetek javára — a honnan pára alak-
jában felemelkedett.

Sajnos, még nem volt elég a ho-
zott áldozat, a könnynek és vérnek

még tovább kell folynia s ha Isten
akarataival az megegyez, emberi ha-
talom azt meg sem is állíthatja, s
hívó és bizó lélekkel, belenyugvás-
sal kell várnia a végkimenetelt.

Nekünk, honnmaradotlagnak leg-
szentebb kötelességünk: enyhíteni a
szenvedéseket és fájdalmakat, letör-
leni az árvák, agg szülők, özvegyek
könnyeit, s ha lehet, pótolni a vesz-
teségeiket.

A szeretet balzsamával enyhítsük
a sebek izzó sajtóságát, odaadó gon-
dos ápolással segítsük beheggedni
azokat. Tőrekedjünk a boldog jövő
számára minél többnek megmenteni
ifju életét azok közül, a kiknek küz-
delmének, vérontásának azt a bol-
dog jövőt mindnyájan köszönjük.

Ime ebben a nagy és nemes mun-
kában — oly magas és általános
emberi ez a gondolat — a Vörös
Kereszt és Vörös Félhold, két egy-
mással évszázados küzdelmet vívó
hit, két egészen más világfelfogás
találkozik, és összhangban egyesül,
igazolván és hirdetvén, hogy min-
den nemes és eszményi emberi tö-
rekvésnek, ha más utakon is halad-
céljai felé, tulajdonképpen végcélja
egy és ugyanaz!

Az estélyt megnyitom!

Petőfi lelke.*

Irta: Gyóni Achim Géza

Hurrá, testvér, csak most szorítsd még,
Csak a veséjét most ne engedd!
Dögrováson a muszka rémség,
Most mi esszük meg, nem a tetvek.
Hóhérpálástját fázva rántja
Petyhüdt nyakába már a kerge cár —
Varsó fölött a gépmadár dalában
Petőfi lelke jár.

Hurrá, testvér, csak most szorítsd még,
Nézd már, hogy kapkod fűhöz-fához.
Barmai fogytán azt remélte:

*A kiváló újságíró katona-poéta szerző-
nek Przemysl várban 1914. decemberében
megjelent: „Lengyel mezőkön — Tábornok
mellett” című versskötetéből a „Nyírvidék”
után közöljük ezt a tüzes, mély értelmű
verset. Szerk.

Nyakunkra majd sárga kutyát hoz.
A sárga kutyák ide nem érnek,
Fullasztja őket messzi tengerár
Az óceánok dörgő viharában
Petőfi lelke jár.

Hurrá, testvér, csak most szorítsd még,
Csak a veséjét, ahogy szoktad.
Hallik már a halál hördülése
Oljukba pörkölt vadkanoknak.
Vadjai között rémülettel
Vonszolja roncát nyomorék Petár
Belgrad fölött a bombák robajában
Petőfi lelke jár.

Hurrá, testvér, csak most szorítsd még,
Vesztebe ront a kalóz-esorda.
A piramisok tetején is
Zászlóját a próféta bontja.
Hurrá testvérünk lett a számum,
Melyben fudoklik már a brit betyár —
A sivatagok fekete szelében
Petőfi lelke jár.

És mindenütt, hol elnyomott sir,
És mindenütt, hol rabtartó röhög,
Észak sarkától a Tűzföld fokáig
Lelekét szikrázzák új üstökösök.
És mindenütt, hol zsiványosság ellen
A jog nevében dörren egy mozsár
Emésztő tűzben, bosszuló fegyverben
Petőfi lelke jár.

Hurrá, testvér, csak most szorítsd még,
Rontsunk rájuk énekelve!
Velünk az Isten és minden szentség,
S velünk harcol Petőfi lelke.
S ha úgy akarja Végzet-úr
S rablók golyója minket is talál, —
Hurrá, testvér, a mennyországban is
Petőfi lelke vár!

Gyapjút mosat- lant

vagy mosva minden mennyisé-
get készfizetés ellenében
vásárol TONN TESTUE-
REK, Orlát (Szebenmegye) a
hová ajánlatok minta beküldésé-
vel kéretnek.

A boldog viszontlátásra!

Dr Paál Árpád vármegyei fő-
jegyző, liceumi elnök 1915. márc.
28-iki beszéde.

(1-ső folytatás és vége.)

Bizonyos tekintetben fatalista vagyok, sorshívő, ki úgy gondolom, hogy nem az egyes ember intézi a sorsát, hanem a sors az egyes embert. Emberi akaratok, alkotások mind összeroppanhatnak, mégse kell kétségbe esnünk, mert minden a sorsnak utja. A sors pedig nem egyéb, mint nagy összességek élete. Minél kisebb az összesség, annál kisebb a sorsban való elhatározó képessége; minél nagyobb az összesség, annál nagyobb az osztó ereje a sorsban. Hogy boldogok legyünk, hogy élni tudjunk, hogy el ne tipródjunk, mind-mind minél nagyobb összességekben kell tömörülnünk. Ez a mélyeséges értelme és igazoló indoka van a hazaszeretletnek, a vallásosságnak, az eszményekhez való ragaszkodásnak, az ugynevezett lelki világhoz való vonzódásnak. Tehát ezek felé kell csoportosulnunk, ebből a sors alatti helyzet nézőszögéből kell látnunk azt, hogy nincs értelme az elszigetelt, csak magáért élő önzésnek, nincs értelme a mást zsaroló kapzsiságoknak, nincs értelme a dicsőségvágyaknak és nincs értelme a hiúságnak. *Csak egynek van értelme, az eszménynek.* A jelent, jövőt összeegyeztető felfogásnak, mert ez az eszmény — gondolás a jövőre; gondolás arra, hogy nagyon ici-pici a mi létünk ahhoz a nagy érdekhez képest, hogy jövőnek is kell lennie. Ugy leszünk, ezzel a lelki beolvadással nemcsak a jelennek, de a jövőnek is a részesei, nemcsak egy elszigetelt kicsi sorsnak, hanem időinket túlhaladó sorsoknak is elemei, s így leszünk a nagy összességek uralmában nem leigázottak, hanem olyanok, akik utján a sors az embereket igazgatja.

Talán tulságos bölcsészkedés volt az elmondottakban, de mégis világossá válik, ha én a mi előadásainkon törzsökössé vált közönségre az elmondottakat alkalmazom. Tessék elképzelni, hogy a közönségnek ez összeszokása nélkül mivé vált volna a város társadalmi élete. Minden rossz hír csüggedést vert volna, minden jó hír rakoncátlan örömet. Ezek a szélsőségek végzetessé tehetik a magára hagyatottságot. Minden szellemi élet nélkül nem lehet kibírnia senkinek se nehéz megpróbáltatásokat, egy város társadalmi se lehet ennek a híján, mert hanem lelketlenné, fásulttá és egymást gyűlölővé válik mindenki. Ezt az elfajulást védte ki a közönség, mely itt érdeklődését közös ismeretek, közös hangulatok, közös jövőbe mélyedések szellemi sodrába állította. Így lett itt egy összesség, mely a sorsba kapcsolódott s elvi-

selhetővé tette azokra, akik e sorsnak részesei. Sok feledést szerezünk itt közösen, sok jó elhatározást, sok gondolatbeli és érzébeli frissiséget. Szereztünk volna e ilyesmiket, ha meg nem teremjük a magunk összességét, s nem-e dobott volna a sors mindnyájunkat sivár lehangolt-ságokba? Ime ezzel a kicsi közönséggel is nemesítettük sorsunkat, s elviselhetőbbé tettük magunkra nézve.

Vigyünk el e helyzetnek a tanulságait. Komor idők boronganak még sokáig; minékünk e borongások közt is nem a magunkba süppedő önzést, hanem az egymásért érző összességre való törekvést kell keresnünk. Minél több eszmény, minél több jövőbe látó álmadozást, minél több lelki közösséget kell ápolnunk, hogy győzelmesek legyünk minden sorson. Nem fejvesztettség és egymás mardosása, de az egymásban bizó nyugalom és megbecsülés ad jövőndöt mindnyájunknak. Ezzel az életmértékkel mérjük minden embert, ezzel győzzük le úgy a magunkat, mint a mások vad hajlamait, s legyünk hittől hívők, hogy egymásért vagyunk és egymásnak minél nagyobb összessége utjain sorsunkat is megtartjuk a magunk kezében.

Összetartás, szeretet és béke. Fehér gatombok a zivatarban, de a zivataron keresztül is szépek, meghatók. Szárnyalásukat úgy is szeretjük, villámot féltjük, jégzuzástól óvni szeretnők; át menjünk is az ilyen vágyak irányába, tegyük érte. Hívjuk le azokat a galambokat lelkünk védett udvarába, s minél több lelket kapcsoljunk össze új égboltozattá a fejünk felett. *Rajongások, nagy hívések, nagy szeretetek, áldozó önzetlenségek, — ezek kellene a magunk jövő számára* Én hiszek ebben a jövőben, s hitemet a liceumi közönség lelki összességéből merítem. Így merített itt mindenki ebből a kicsi, de mégis mély és üde sorsforrásból. Ezzel a hittől maradjanak együtt lelkeink, s becsüljük meg egymást, hogy ismét találkozassunk.

Látzólag bezárom előadásaink sorozatát. De valósággal azt kívánom, hogy ne záródjanak be azok a lelkekbe, Ami összességünk megteremtődött, azt ápoljuk tovább az egymás iránti megbecsüléssel, erős társadalmi életre és sok eszményre való törekvéssel.

Ezzel a vágygyal kívánom a mélyen tisztelt közönségnek, hogy: boldog viszontlátásra!

Az igazi székely

összetart és támogatja azt a lapot, mely a Székelyföld egysége, előhaladása s így mindnyájunk érdekében küzd. Csekély 2 K 50 fillérért három hónapig bárhova elküldjük a „Székelyország”-ot, melynek minden száma érdekes és értékes közleményeket ad.

A hős 82-ösök

A cs. és kir. Hadügyminisztérium 1915. február 9-én kiadott 122 es számú veszteség lajstromába foglalt 82-ös ezredbeli tisztek és legénység névsora. (XII. közlemény.)

Egyed Albert 3. sz. Udvhm. Oklánd 1888., meghalt 1914. okt. 16. — Egyed Albert póttart. címz. tizedes 7. sz. Székelyudvarhely 1883., meghalt 1914. okt. 13. — Egyed Mihály gépfegyverosztály Udvhm. Székelyderzs 1887. megsebesült. — Elekes Dénes őrzetető 3. sz. Udvhm. Parajd 1886. megs. — Elekes Ferenc 7. sz. Csikvm. Borszék 1892. megs. — Elekes Felix póttart. 2. sz. Udvhm. Szentegyházsfalu 1888. megs. — Elekes János 4. sz. Csikvm. Gyergyóújfalu 1885. megs. — Elekes István póttart. 19. sz. Csikvm. Gyergyóújfalu 1888. megs. — Elekes István 14. sz. Csikvm. Gyergyóújfalu 1892. hadifogoly (Wolsk, Gouvernement Saidov, Oroszország) — Erős Péter címz. tizedes 5. sz. Csikvm. Csomafalva 1885. megs. — Eröss József tizedes 8. sz. Csikvm. Szárhegy 1891. megs. Eröss László 4. sz. Csikvárm. Gyergyócsomafalva 1892., meghalt 1914. okt. 28.

Fábián Domokos póttart. 5. sz. Udvhm. Felsősfalva 1885., meghalt 1914. okt. 13. — Fábián Zsigmond 6. sz. Udvhm. Korond 1888. megs. — Fabric Ferenc címz. szakaszvezető 10. sz. Csikvm. Gyergyó 1885. megs. — Faluvégi Lajos póttart. 2. sz. Udvhm. Nagysolymos 1888. megs. — Fancsali Simon 1. sz. Udvhm. Bogárfalva 1892. megs. — Farao János póttart. 18. sz. Marostordavárm. Pókakeresztur 1892. megs. — Farkas Imre 5. sz. Udvhm. Agyagfalva 1890. megs. — Farkas Ferenc póttart. 17. sz. Udvhm. Nagyalambfalva 1886. meghalt 1914. okt. 15. — Farkas János 8. sz. Udvhm. Homoróújfalu 1892. megs. — Farkas János szakaszvezető 8. sz. Székelyszáldobos 1888. megs. — Farkas Márton tizedes 5. sz. Udvhm. Farkaslaka 1891. megs. — Farkas Pál 1. sz. Udvhm. Agyagfalva 1892. megs. — Fazakas Ferenc 7. sz. Udvhm. Vargyas 1882. megs. — Fazakas József 5. sz. Csikvm. Szárhegy 1887. megs. — Fazakas István tart. 2. gy. e. 14. sz. Háromszvm. Léczfalva 1887. hadifogoly (Wiatka, Oroszország). — Fekete Ödön 8. sz. Udvhm. Nagykele 1889. megs. — Fekete József 13. sz. Udvhm. Oklánd 1892. meghalt 1914. okt. 21. — Ferencz András 8. sz. Csikvm. Szárhegy 1889. megs. — Ferencz Imre 17. sz. Csikmindszent 1884. megs. — Ferenc Pál címz. őrzetető 3. sz. Csikpálfalva 1892. megs. — Ferencz István 4. sz. Udvhm. Felsőrákos 1891. megsebesült. — Ferencz István 11. sz. Udvhm. Felsőrákos 1891. megs. — Ferencz Bálint egyévi önkéntes, címz. őrzetető 5. sz. Csikm. Szárhegy 1890. megs. — Ferenczi Sándor címz. őrzetető 19. sz. Csikvárm. Szárhegy 1889. megs. Ferenczi Sándor 4. sz. Csik-

vármegye. Gyergyóújfalu 1884., meghalt 1914. okt. 17. — Ferenczi Ferenc gépfegyveroszt. Csikm. Gyergyóújfalu 1894. megs. — Ferenczi Ferenc 4. sz. Csikvm. Gyergyóújfalu 1894. megs. — Ficzus Géza címz. tizedes 7. sz. Csikszentgyörgy 1889. megs. — Fikó János 7. sz. Csikvm. Gyimesközéplak 1881. megs. — Fikó Péter címz. őrzetető 7. sz. Csikvm. Gyimesközéplak 1888. megs. — Flora János tart. 2. gy. e. 5. sz. Hszvm. Sepsibodolló 1889. hadifogoly (Bijsk Gouvernement Tomsk, Oroszország). Fodor András 15. sz. Csikvm. Gyimesfelsőlak 1892. megs. — Fodor Dénes 3. sz. Csikvacsárcsi 1888. megs. — Fodor Márton 3. sz. Udvhm. Atyha 1889. megs. Fodor Miklós 8. sz. Udvhárm. Gyepes 1890. megs. — Fogarasi Pál címz. szakaszvezető 19. sz. Udvhm. Hodgya 1882., meghalt 1914. okt. 13. — Forgács Dénes 4. sz. Udvhm. Alsósímnéfalva 1886., meghalt 1914. okt. 25. — Forics Mózes 12. sz. Udvhm. Kénos 1889. megs. — Forika Mátyás 8. sz. Csikvm. Tekerőpatak 1892. megs. — Forró János címz. őrzetető 20. sz. Udvhm. Telakfalva 1882. megs. — Fosztó Ákos póttart. 17. sz. Udvhm. Erdőfüle 1885., meghalt. Eltemették 1914. okt. 15. Biliegeben — Frénk Lajos tart. szakaszvezető 2 gy. e. 3. sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy 1884. hadifogoly (Uralsk, Oroszország). — Frits Márton címz. őrzetető 16. sz. Udvhm. Erked 1889. megs. Fritsch tizedes 3. sz. Udvarhelyvármegye Erked 1885. megsebesült. — Fritsch György 8. sz. Udvhm. Erked 1891. meghalt 1914. okt. 13. — Fulea Vazul 4. sz. Szebenvm. Reho 1883. megs. — Fülöp Sándor tart. címz. őrzetető 2. sz. Csikvm. Ditró 1885. megs. — Fülöp Bálint 3. sz. Csikvm. Ditró 1885. megs. — Fülöp Imre 8. sz. Csikvm. Szárhegy 1885. meghalt 1914. okt. 13. — Fülöp Ferenc póttart. 18. sz. Csikvárm. Ditró 1887. meghalt 1914. okt. 2. — Fülöp Ferenc 5. sz. Udvhm. Parajd 1888. megs. — Fülöp Ignác címz. tizedes 2 sz. Csikvm. Gyergyóújfalu 1893. megs. — Fülöp Jakab 5. sz. Udvhm. Alsósófalva 1888., meghalt 1914. okt. 15. — Fülöp János Albert tizedes 10. sz. Udvhm. Bögöz 1887., meghalt 1914. okt. 15. — Fülöp László címz. őrzetető 4. sz. Udvarhvm. Parajd 1890., meghalt 1914. okt. 18. — Fülöp Vince 10. sz. Csikvm. Gyergyó 1892. megs. — Füstös András 2. gy. e. 11. Hszvm. Léczfalva 1890. hadifogoly (Tambow, Evaknationsspital Nr 57., Oroszország.) (Folytatjuk.)

— Napi egy koronáért kaphatnak lakást és kedvezményes árban ellátást sebesült és üdülő katonák s katonatisztek Tusnád fürdőn. Nehány villatulajdonos ingyenes lakást is kész katonatiszteknek nyújtani. Előjegyzéseket elfogad és felvilágosításokat a „Székelyország”-ra való hivatkozással az Igazgatóság ad.

Hadi-kenyársütés.

Gazdasszonyaink legnagyobb gondja ma, hogy miképpen lehet a fele tengerilisztes sütlőlisztből jó kenyeret sütni. Mert arra kell ugyan törekednünk, hogy jó beosztással az új termésig fussa a lisztkészlet, de azért a háziasszony dolga, hogy a hadi kenyér is izletes legyen.

A kukoricaliszttel való sütést a mi asszonyaink nem igen szokták meg, ha a házi bosszuságtól szabadulni akarnak, jó lesz, ha megtanulják a hadikenyer sűtőmódját. Mert a kukorica és buzalisztból készült kenyér nagyon egészség s, jóízű és élvezetes kenyér akkor, ha el tudják készíteni.

Ennél a kenyérnél a fontos az, hogy a tésztát nem szabad egészen megkelni hagyni és legfeljebb öt százalék burgonyát lehet keverni a liszt közé.

Az ötven százalék kukorica és ötven százalék buzalisztból készült kenyeret egyébként így kell készíteni: A kováskészítéshez valamivel kevesebb élesztőt kell venni, mint a buzakenyérnél és ügyelni kell arra, hogy az a víz, amelyben az élesztőt feloldjuk ne legyen se meleg, se langyos, hanem hűvös legyen. Ha a kovász készen van, nem szabad engedni, hogy az túl keljen; rendes kelés után kell megdagasztani és dagasztás után fél óráig pihentetni a tésztát. Ha a félóra elmúlt, ki kell szaggatni a tésztát, de — és ez a legfontosabb! — kiszaggatás után nem szabad azt teljesen megkelni hagyni, hanem félig megkelve kell elvinni a sütdőbe.

Ha így készítik háziasszonyaink a tengeriliszttel kevert kenyeret, akkor az nagyon izletes lesz.

Egyébként nem fog ártani, ha a buza és árpalisztból készült kenyér készítése módját is megtanuljuk. Az árpakenyer nagyon jó, csak az árpának nagy hatóereje van és ha az ebből a keverékből készült tésztát meleg helyen készítik el és meleg helyen hagyják megkelni, akkor az erjedni kezd és nem lesz jóízű. Erre tehát ügyelni és vigyázni kell arra is, hogy a megdagasztott tésztát csak rövid ideig álljon.

Székelv hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaarnyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világháborúban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminisztérium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

XIII.

Mircse Sándor 24. hgye. 9. sz. Hszvm. Zágón megs. — Mohán János 24. hgye. 10. sz. Csikkászón,

megs. — Müller János 24. népfé. 11. sz. Hszvm. Bükszád megs.

Nagy János 24. hgye. 12. sz. Csikcsatóság megs. — Nagy János 24. hgye. 12. sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy megs. — Nagy József szakaszvezető 24. hgye. 12. sz. Csikvm. Gyergyószentmiklós megs. — Negules György 24. hgye. 12. sz. Hszvm. Magyarbodza megs. — Német Antal 24. hgye. 12. sz. Hszvm. Lemhény megs. — Németh Ferenc 24. népfé. 7. sz. Udvarhvm. Magyarhermány 1877., meghalt. — Nyirő Mátás 24. hgye. 9. sz. Csikszentgyörgy megs.

Olasz Ferenc 24. hgye. 10. sz. Hszvm. Zágón megs. — Orbai József szakaszvezető 24. hgye. 10. sz. Hszvm. Kézdiszentlélek megs. — Orbai Lajos tizedes 24. hgye. 8. sz. Csikvm. Kászónjakabfalva megs. — Orbán József 24. hgye. 10. sz. Csikvm. Csikkarcfalva megs. — Orbán Mihály tizedes 24. népfé. 12. sz. Udvarhvm. Bikafalva megs. — Ördög Áron tizedes 24. hgye. 5. sz. Csikmadaras megs.

Pap András őrzető 24. hgye. 10. sz. Hszvm. Sepsibodok, meghalt. — Papp Ferenc 24. hgye. 10. sz. Hszvm. Étfalvazoltán megs. — Pászka Péter 24. hgye. Hszvm. Kézdimartonos, meghalt. — Péli József Dénes őrzető 24. hgye. 10. sz. Hszvm. Ika falva megs. — Péter Gergely tizedes 24. hgye. 10. sz. Csikmadaras megs. — Petrezyem Miklós 24. hgye. 9. sz. Hszvm. Bácstelek megs. — Pora Péter 24. hgye. gépfegyveroszt. Csikvm. Gyimesbükk megs. — Porkoláb Albert tizedes 24. népfé. 11. sz. Hszvm. Kézdiszentlélek, meghalt. — Prekup Sofron tizedes 24. népfé. 11. sz. Hszvm. Zágón, meghalt.

Ráduly F. János 24. hgye. 10. sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy megs. — Rancz István 24. hgye. 12. sz. Hszvm. Kovászna megs. — Rancz János 24. hgye. 11. sz. Hszvm. Oroszfalu megs. — Ravasz József őrzető 24. hgye. 10. sz. Csikszentkirály megs. — Reti Ignác 24. hgye. 11. sz. Hszvm. Lemhény megs. — Rusz István 24. hgye. 8. sz. Csikvm. Gyimesbükk megs.

Salamon Márton 24. hgye. 6. sz. Csikszögöd megs. Santa Ignác 24. hgye. 11. sz. Hszvm. Zalán megs. — Schenker Márton őrzető 24. népfé. 7. sz. Udvarhvm. Homoródaróc 1877. megs. — Sinkler Sándor 24. népfé. 12. sz. Hszvm. Sósmező megs. — Sipos István szakaszvezető 24. hgye. 10. sz. Hszvm. Lemhény meghalt. — Soós János 24. hgye. 1. sz. Hszvm. Türkös megs. — Szabó Ferenc 24. népfé. 11. sz. Hszvm. Barátos megs. — Szabó István 24. hgye. 10. sz. Udvarhvm. Homoródalmás, meghalt. 1914. okt. 3. — Szacsavay Mihály 24. hgye. 11. sz. Hszvm. Torja, meghalt. — Szakács András 24. hgye. 10. sz. Hszvm. Szotyor, meghalt. — Szántó András 24. hgye. 10. sz. Hszvm. Oltszem megs. — Szántó Lajos 24. hgye. 10.

sz. Hszvm. Oltszem megs. — Száva Dénes tizedes 24. hgye. 6. sz. Csikrákos, meghalt. — Szebeni Miklós tizedes 24. hgye. 4. sz. Hszvm. Uzon megs. — Szentannai Mózes 24. hgye. 3. sz. Udvarhvm. Városfalva megs. — Szép István 24. népfé. 11. sz. Hszvm. Szarazajta, meghalt. — Szigeti József 24. hgye. 11. sz. Hszvm. Székelytőfalva, meghalt. — Szilvási András 24. hgye. 11. sz. Hszvm. Uzon megs. — Szöllősy Albert tizedes 24. hgye. 9. sz. Hszvm. Kézdiszentkereszt megs. — Szotyori Dávid 24. népfé. 11. sz. Hszvm. Kézdivásárhely megs.

Tarczali József 24. hgye. 10. sz. Hszvm. Léczfalva megs. — Tarcsi Sándor 24. hgye. 11. sz. Hszvm. Gelence megs. — Tima Antal tizedes 24. hgye. 12. sz. Hszvm. Kászónfalva megs. — Timár József 24. hgye. 11. sz. Hszvm. Sepsibodok megs. — Timár Vazul őrzető 24. hgye. 11. sz. Csikszereda, meghalt. — Tokos János 24. hgye. Udvarhvm. Lővéte megs.

Varga Lajos 24. hgye. 12. sz. Hszvm. Lemhény megs. — Varga Sándor 24. népfé. 12. sz. Hszvm. Nagyborosnyó, meghalt. — Vaszi Mihály őrzető 24. hgye. 9. sz. Csikszentimre megs. — Vaszilko Vaszi 24. népfé. 11. sz. Hszvm. Nyárospatak megs. — Vencz Imre őrzető 24. hgye. 11. sz. Hszvm. Kovászna megs. — Vinczi István 24. hgye. 8. sz. Hszvm. Kisbaczon megs. — Vizi István 24. hgye. 7. sz. Csikszépvíz megs. — Vizi Péter 24. népfé. 11. sz. Hszvm. Alsócsernáton, meghalt. — Vizi György őrmester 24. hgye. 5. sz. Csikvm. Gyergyószentmiklós megs.

Zágony Ferenc őrzető 24. hgye. 9. sz. Hszvm. Kovászna megs. — Zorkula János 24. hgye. 7. sz. Csikszenttamás megs.

Zsemkuj János 24. hgye. 9. sz. Hszvm. Dobolló megs. — Zsigmond Ferenc 24. hgye. 4. sz. Hszvm. Közepajta megs.

(Folytatjuk.)

HIREK.

— Az idei termés és zászlóink diadala a legszorosabb összefüggésben van. A rossz termés rettentő következménye — gazdasági kimerültség lenne. A jó termés kulcsa az itthon levők kezében van. Isten áldását csak akkor várhatjuk, ha mindenki megtette a jó termés biztosítására mindazt, amit csak megtehetett. Csüggedni nem szabad. Minden reménységünk, bizalmunk megvan arra, hogy magunknak és vilézől küzdő hadseregünknek fogunk majd aratni. A kishitűség egyenlő a gyávasággal. Dolgozni kell, de sokkal többet, mint ezelőtt, mert más kép megcsaljuk derék katonáinkat, akik feltételezik rólunk, hogy mi itthonmaradtak, hozzájuk méltóan viselkedünk.

— Kitüntetett főispáni titkár. Sepsiszentgyörgyi Dr. Császár Kálmán belügyminiszteri fogalmazó, főispáni titkár, 9-ik honvédszázadredbeli tart. hadnagy — a harctéren, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért — a Signum Laudis, mint legfelsőbb királyi elismerést kapta.

— Gazdálkodik a vármegye. Marostordavármegye törvényhatósági bizottsága Köllő Ignác alispán előterjesztésére, igen életre való határozatot hozott. Kimondotta, hogy Ösmarosszék szovátai havasbirtokára egyelőre próbaképpen mintegy 500 darab fejős juhból álló s házi üzemben vezetendő tenyészgazdaságot — folyó évi május hó 1-től kezdve beállít. E célra a Havas-alap törzsvagyony jellegével kezel; takarékpénztári betétjéből 20,000 koronát fordít.

— Hadapródok. Rothenáry Albert ezredes, a székelyudvarhelyi 82. gy. ezred parancsnoka Krizsmár Nestor és Sipos Balint egyévi önkénteseket — tart. hadapródoknak léptette elő.

— Országos állatvásár Tordán. Ápr. 21-en kezdődik az állatvásár és tart 3 napig, e vásárra rendszeren felhajtának 20—25 ezer darab szarvasmarhát. A ló-, juh- és serésvásár is e három nap tartatik meg. A kirakóvásár napja: április hó 24-én lesz. E vásár iránt egész Erdélyben nagy az érdeklődés.

— Pénzügyi kinevezések. A pénzügyi miniszter Dr. Molnár Ferenc tordai lakost a veszprémi pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi fogalmazógyakornoknak; Gvidó János sepsiszentgyörgyi pénzügyi számvizsgálót számtanácsosnak; Simon Gyula nyárádszeredai pénzügyi számellenőrt számvizsgálónak; Maksay Győző sepsiszentgyörgyi, Lukácsffy Kristóf csikszeredai pénzügyi számtisztet számellenőrkönek; Szobonya Kálmán és Médy János Jenő pénzügyi számgakornokot a marosvásárhelyi, Csegezy László és Szabó József pénzügyi számgakornokot a tordai, Szamosy Lajos pénzügyi számgakornokot a sepsiszentgyörgyi, Harmath Endre pénzügyi számgakornokot a marosújvári pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevősegghez ideigl. min. pénzügyi számtisztetnek; Kádbé József adóhiv. tisztet főtisztnek nevezte ki.

— Az erdei eper (szamóca) levelének forrázata pompás és kellemes zamatu teát ad. Mikor az eper virágzásnak indul, akkor kell a leveleket leszedni és azután megszáritva, télire eltenni.

— Katonai előléptetések itthon és a harctéren. Rothenáry Albert ezredes, a székelyudvarhelyi 82. gy. e. parancsnoka Márton József szakaszvezetőt — címz. őrmesternek; Cziffra János tizedest — szakaszvezetőnek; Györgypál Ferenc címz. tizedest — címz. szakaszve-

zetőnek; Nagy Gábor és Kánya Péter gyalogosokat — címz. tizedeseknek, illetve őrzetőknek; a harc-téren levő ezredparancsnokság pedig 1914. dec. 11-én Pál Lajos és Pál István tizedes, címz. őrmestereket — valóságos őrmestereknek; Antal Gyula tizedest — címz. őrmesternek; Eigel György címz. tizedest — címz. szakaszvezetőnek; László László őrzetők, Lukácsfi Attila gyalogos, címz. tizedeseket — valóságos tizedeseknek; Andorkó Márton, Sami Ferenc, Mezei Sándor, Risznia János gyalogos címz. tizedeseket — őrzetők címz. tizedeseknek; Sárossy Béla, Nedelka János, Borsai Ferenc, Gáspár Ezekhiás, Bors Imre, Márton Ferenc, Péter Dénes, Pál Dénes, Pető János, Dandu Ilyés címz. őrzetőknek — valóságos őrzetőknek; Silló Ignác, Balló József, Kercs Balázs, Székely Géza, Bicsak Imre, Ambrus Miklós, Körösfői János, Gálffy Sándor, Csűrös Imre gyalogosokat — címz. őrzetőknek léptette elő.

— **Pályázat.** Marosi felső és Mezőbándi járás főszolgabírói állásokra 1915. évi április hó 15-től május 15-én déli 12 óráig Marostordavármegye főispánjához címezve, az alispánhoz, lehet pályázni.

— **Önkéntes vadászok — vármegyék szerint.** Az Udvarhelyvármegyei Vadásztársasághoz — újabban a következők jelentkeztek: Zilahy Gyula gazdatiszt Borosjénő (Aradvm.), Kóródy Ernő irodatiszt Csikszentmárton (Csikvm.), Taus Győző jegyzősegéd Almássegres (Arad), Szilágyi Dezső jegyzőgyakornok Kémer (Szilágyvm.). — Az itt jelentkezetteket vármegyék szerint összegezve, ezeket a számokat nyerjük: Udvarhelyvármegyéből 6, Pestvm. 5, Nógrádv. 3, Bácsbodrogvm. 2, Temesvm. 1, Borsodvm. 1, Háromszékvm. 7, Hajduvm. 1, Alsófehérvárm. 2, Aradvm. 3, Biharvm. 1, Somogyvm. 5, Szolnokdobokvm. 3, Gömörvm. 2, Sopronvm. 1, Kolozsv. 6, Kisküllövm. 1, Vasvm. 1, Szebenvm. 8, Turócvm. 1, Csikvm. 3, Nagyküllövm. 6, Fehérv. 1, Marostordavm. 2, Csongrádv. 1, Szilágyvm. 1; összesen 74 önkéntes tag. A budapesti szervezet adatait még nem ismerjük, de ott Pestvármegye székházában ma tartják meg az alakulást. Mint értesülünk — elnökül: Bárány Kemény Ákos főispánt, társelnököknek: Ugron János és Somogy István főispánokat, alelnököknek: Dr. Bárány Diószeghy Rezsőt, Dr. Háromy Bélát, Dr. Hollósy Istvánt, titkárnak: Papp György földbirtokost, intéző bizottsági tagoknak: Embery Árpádot, Sprencz Rezsőt, Papp Ervint, Waczulka Rezsőt, Gaál Sándort jelölték és fogják megválasztani.

— **Besztercei Magyar Hírlap** címmel Vásárhelyi János ref. lelkész, a „Besztercei Székely Társaság” kiváló titkárnak szerkesztésében és a nevezett Székely Társaság kiadásában politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap jelenik meg. Az első

szám husvétkor indult útjára gazdag és változatos tartalommal. Székely testvéri szeretettel köszöntjük az új lapot s az áldozatkész Székely Társaságot, mely e hathatós orgánumát megteremtette! Ad multos annos!

— **Tábori csomagokat** ismét szállítja posta. Egyelőre április 12., 13., 14., 15. és 16-án lehet 5 kilós súlyú, 60 cm. nagyságú, kizárólag hadifelszerelési és ruházati cikkeket, szivart, cigarettát, dohányt, pipát, benzinmentes kanócöngyújtószeri tartalmazó csomagokat feladni: a 6, 9, 11, 16, 20, 22, 25, 28, 34, 37, 39, 41, 43, 51, 54, 55, 56, 61, 64, 69, 79, 81, 83, 85, 101, 113, 116, 119, 121, 124, 125, 129, 133, 136, 141, 151, 168, 170, 186, 187, 188, 202, 300, 301, 302, 303, 305, 307, 308, 310, 313, 314, 315, 316, 317 és 318. számú tábori postákhoz. A szállítási díj 60 fillér.

— **A nagyszebeni tanítónőképzőintézet** I-ső osztályában a következő 1915/6 iskolai évre felvételért folyamodhatnak 14 életévüket betöltött olyan leányok, kik a felső leánynevelőiskolát, a polgári vagy felsőbb leányiskola, vagy a gimnázium négy alsó osztályát sikerrel végezték. Felvételi vizsgálat nélkül, de pályázati kérvények alapján történik a felvétel. A felvételi kérvényhez a következő okmányok csatolandók: 1. Keresztlevél. 2. Iskolai bizonyítvány a megelőző tanévről s az ide első félévi értesítő. Az évvégi bizonyítvány június hó 30-ig feltétlenül beküldendő. 3. Orvosi bizonyítvány a folyamodonak a tinitői pályára alkalmas voltáról. A kérvényben kitéendő, hogy bennlakó vagy bejáró akar-e lenni a növendék. Bennlakási havidíj 38 korona. A kérvényeket az intézeti igazgatósághoz **június 15-éig** kell benyújtani. A felvétel július hó első napjaiban lesz elintéztve, miről az érdekeltek azonnal értesítést nyernek. Az I-ső évfolyamra felveendő növendékek közül hétévű növendék egyenként 120 korona ösztöndíjat nyer. Az ösztöndíjas helyre folyamodók szegénységi bizonyítványt is mellékeljenek. A II., III. és IV. osztályba szintén vehetők fel új tanulók, ha kimaradás folytán hely üresedik. A bennlakásról prospektust szívesen küld az igazgatóság. A polgári isk. tanítónőképző intézetbe való felvételért szintén június hó 15-éig kell folyamodni.

— **A „Magyarország”** napilap a háború kitörése óta a legtekélyesebb és legfrissebb tudósításokat nyújtja a világháború eseményeiről. Ez a lap karolja fel leginkább Székelyföldünk ügyeit és segíti elő törekvéseinket. Székely írók csoportosulnak köréje s hazafias lelkesedéssel támogatják most is véreink világháborús küzdelmeit. Mindenki megtalálja benne a neki való olvasmányokat. A „Magyarország” kiadóhivatala Budapest, VI. Teréz-körút 22. sz. alatt van s előfizetési ára negyedévre 8 korona. Mutatvány számot ingyen és bérmentesen küld bárkinek.

Meghívás.

Az 1898: XXIII. t. cz. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékében tartozó Székelyudvarhelyi Hitelszövetkezet, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja 1915. évi április hó 11-én, határozat képtelenség esetén 18-án d. u. 3 órakor saját helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívottnak.

Napirend.

1. Mult évi üzlet eredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság 3 tagjának választása.
6. Felügyelő-bizottság 3 tagjának választása.
7. Netaláni indítványok.

1913. évi december hó 31-én a tagok száma 560, üzletrészeinek száma pedig 619 volt; az év folyamán belépett 31 tag 31 üzletrésszel, kilépett 30 tag 31 üzletrésszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Székelyudvarhely, 1915. március hó 23.

Az igazgatóság.

— **Hetek óta nincs** péksütemény, nincs kenyér a piaci árusoknál és még sok magán háznál sincs. Pedig gabona van, de hozzá férközni nem lehet; legalább még most nem. Cél-szerű lenne talán a rekvirált gabonakészleteket aránylagosan és sürgősen felosztani, hogy mindenkinek jusson és maradjon is — pénzért...

— **Hadi beszédek.** A honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala népszerű füzetekben kiadja azokat a tanulságos és lélekemelő beszédeket, amelyeket a háború óta legkiválóbb államférfiaink, főpapjaink, tudósaink, íróink és politikusaink tartottak a nyilvánosság előtt, az Országos Hadsegélyző Bizottság felolvasási sorozatán. A hazafias, igazi magyar szellemtől áthatott beszédek retorikai szempontból is rendkívül becsesek. Gondolatban gazdag, gyönyörű munka valamennyi; a közönség jól teszi, ha a tizfilleres füzeteket megvásárolja és összegyűjti. Nagyszerű és maradandó emlékei lesznek e füzetek annak a hazafias föllángolásnak és együttérzésnek, amely a nemzet minden rétegét oly meghatározó módon, egyetlen táborba terelte a magyar nemzeti becsület és a magyar nagyság védelmére. Eddig gróf Apponyi Albert, Csernoch János, báró Hazai Samu, gróf Tisza István, gróf Andrássy Gyula, Prohászka Ottokár és Rákosi Jenő hadibeszédei jelentek meg. A füzetek az Általános Beszerzési és Szállítási R. T. útján (Budapest, V., Kádár-utca 4.) rendelhetők meg, de kaphatók a dohánytőzsdékben is. A ban elesett vagy a kapott sebek következtében elhalt katonák özvegyei és árvái javára fordítják.

SZÉKELY GAZDA.

A peronospora ellen való védekezés hathatós eszköze szempontjából nagy érdeklődésre tarthat számot Istvánffy Gyula tud. egyet. tanár, a m. kir. központi szőlészeti kísérleti állomás és az Ampelologiai intézet tudós igazgatójának Tájékoztatója, melyet nevezett intézet (Budapest, II. Debrői-ut 13—15. sz.) bármely érdeklődőnek a „Székelyország”-ra való hivatkozással, egyszerű levelező-lapon kifejezett kívánságára ingyen és bérmentve küld meg. Minden egyes szőlősgazda írja meg ezt a levelező lapot azonnal és kérje az igen becses Tájékoztatót, hiszen okvetlenül haszna lesz belőle.

Unitárius Konfirmációi Em-lékkönyv képekkel. Irta:

Demeter Dénes karácsonfalvi pap. Kapható a „Székelyország” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvnyomtató-intézetében) Székelyudvarhelyt.

HEGEDÜK,

hegedűfelszerelések (vönök, vonószőr, húrok, húrartók, pallók, gyan-ták stb.), okarinák, klá-rinétának a legjobb minőségben kaphatók **Betegh Pál** könyv-, zenemű-, papír-, író- és rajzszerszerezésében Székelyudvarhelyt.

Nyomtatva és kiadja BETEGH PÁL könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt.